

«Μέγας» Κωνσταντίνος και Χριστιανισμός

Κατά γενική ομολογία, το κομβικό σημείο στο οποίο ο Χριστιανισμός εκτινάχθηκε από το περιθώριο και άνοιξε ο δρόμος για να φέρει τα πάνω κάτω στην παγκόσμια ιστορία (με όλες τις γνωστές συνέπειες), ήταν τα χρόνια κατά τα οποία αυτοκράτορας τής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, ήταν ο Κωνσταντίνος ο Α΄. Ως γνωστόν, ο Κωνσταντίνος με το «Διάταγμα τών Μεδιολάνων» (Mediolanum: Το σημερινό Μιλάνο τής

Ιταλίας), αναγνώρισε και νομιμοποίησε τον Χριστιανισμό, στα πλαίσια της ανεξιθρησκείας. Ήταν το πρώτο μεγάλο βήμα για την θρησκεία που έκτοτε θα έδειχνε τα δόντια της και με την κάλυψη τής αυτοκρατορικής εξουσίας και θα άλλαζε τον κόσμο -προς το χειρότερο.

Το ερώτημα για τον πολύ κόσμο, όμως, είναι τεράστιο: Τί οδήγησε τον Κωνσταντίνο στην απόφαση αυτή, δεδομένου ότι μέχρι τότε, οι χριστιανοί είχαν αντιρωμαϊκή και αντικρατική συμπεριφορά, ήταν εχθρικοί προς τις άλλες θρησκείες, ενώ δεν μπορεί να παραβλέψει κανείς, ότι αρνούσαν και την απαιτούμενη λατρεία τού αυτοκράτορα;

Ήταν «θεία φώτιση»; Μια ειλικρινής προσπάθεια τού αυτοκράτορα να επιφέρει την ειρήνη μεταξύ τών υπηκόων τής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας; Ή μήπως...κάτι άλλο;

Ας τα πάρουμε λοιπόν ένα ένα ...

«Θεία φώτιση»

Είναι γνωστή η χριστιανική εκδοχή τής μεταστροφής τού αυτοκράτορα, όταν είδε το περίφημο «Εν τούτῳ νίκα» στον ήλιο τού καταμεσήμερου, όπου ο Κωνσταντίνος και οι στρατιώτες του, κατά την διάρκεια εκστρατείας, είδαν αυτό το μήνυμα (οι απόψεις δίστανται αν το είδαν στον ύπνο τους ή στον ξύπνιο τους). Το καταπληκτικό με αυτό το μήνυμα, είναι ότι ήταν γραμμένο σε μια γλώσσα (την ελληνική) την οποία ο Ιλλυριός Κωνσταντίνος την αγνοούσε... (Κι εδώ πάντως οι

απόψεις δίστανται, καθώς αναφέρεται και η λατινική εκδοχή: «In hoc signo vinces»).

Σύμφωνα με τον χριστιανικό αυτό μύθο (γιατί σαφώς περί μύθου πρόκειται), το μήνυμα «Εν τούτω νίκα», συνοδεύονταν από έναν συνδυασμό τών ελληνικών γραμμάτων «Χ» και «Ρ», τον οποίον οι χριστιανοί, άγνωστο με ποιο σκεπτικό, τον ονομάζουν...φωτεινό σταυρό.

Βέβαια, όπως γίνεται με τα περισσότερα μυθολογήματα, αυτή δεν είναι η μοναδική εκδοχή...

Σύμφωνα με άλλη, πιο...προχωρημένη εκδοχή, ο Κωνσταντίνος δέχθηκε την επίσκεψη τού...Ιησού (στον ύπνο του και πάλι), ο οποίος τον παρότρυνε να βάλει το προαναφερθέν σύμπλεγμα τών γραμμάτων «Χ» και «Ρ», ως έμβλημα στις ασπίδες τών στρατιωτών του για να πάρει την νίκη...

Εδώ πραγματικά δεν ξέρει κάποιος με τι να πρωτογελάσει...

Με το ότι ο ταπεινός Ιησούς που «δίδασκε» το «ειρήνη υμίν» (Ιωάννης 20: 21), συμβουλεύει έναν ειδωλολάτρη αυτοκράτορα πως να επικρατήσει (και σίγουρα όχι με λουλουδοπόλεμο) επί τών -επίσης ειδωλολατρών- αντιπάλων του; Δηλαδή, με το ότι προτρέπει, άνθρωπο να σκοτώσει άνθρωπο, στ' όνομά του; Ή με το ότι ο Εβραίος Ιησούς αναγνωρίζει ως «υπογραφή» του το ελληνικό «χριστολογότυπο»; (Αυτό πάντως, είναι ένα πολύ καλό επιχείρημα για όσους υποστηρίζουν την...ελληνική καταγωγή τού Ιησού).

Η μεγάλη απορία βέβαια, παραμένει: Σε τί...γλώσσα μίλησε ο Ιησούς στον Κωνσταντίνο;

Και η ακόμη μεγαλύτερη: Μα καλά, ο Κωνσταντίνος είδε τέτοια σημάδια, οράματα κι ολόκληρον Ιησού -έστω και στον ύπνο του- κι εν τούτοις επέμενε μέχρι και το τέλος τής ζωής του να είναι ειδωλολάτρης;

Μυστηριώδη πράγματα...

Η φαιδρότητα όμως στα παραπάνω, έχει και εξήγηση και όνομα: Ευσέβιος Καισαρείας. Περιώνυμος χριστιανός παραμυθατζής και πλαστογράφος, που εντελώς καταχρηστικά αναφέρεται και ως «ιστορικός», εκτός από επίσκοπος που ήταν. Αν και ο Ευσέβιος, δεν ήταν ή ήταν η μοναδική πηγή αυτών τών μυθολογημάτων (βλέπε Λακτάντιος). Σημειώστε δε, πως ο μύθος, σύμφωνα με τον

οποίο, ο Κωνσταντίνος βαπτίσθηκε χριστιανός, λίγο πριν πεθάνει, αποτελεί καθαρά ένα αποκύημα τής «φαντασίας» τού Ευσέβιου και τίποτε παραπάνω από μια κλασική περίπτωση χριστιανικής προπαγάνδας. Σύμφωνα μάλιστα με την χριστιανική «παράδοση», ο Κωνσταντίνος φέρεται να έβαλε το έμβλημα και στο αυτοκρατορικό στέμμα. Βεβαίως, το ότι ο Κωνσταντίνος δεν απεικονίζεται σε νομίσματα τής εποχής του με το «χριστόγραμμα» στο στέμμα, είναι μια «μικρή» και «ασήμαντη» λεπτομέρεια (το «χριστόγραμμα» εντοπίζεται μόνο στην πίσω πλευρά νομίσματος τού 337 μ.Χ. -δηλαδή το έτος που πέθανε). Ο Κωνσταντίνος ουδέποτε έγινε χριστιανός, ενώ μέχρι και την προτελευταία ημέρα τής ζωής του θυσίαζε στον Δία -μια υποχρέωση που είχε κι από τον ύψιστο τίτλο τής ρωμαϊκής θρησκείας τού «Ύπατου Ποντίφηκα» (Pontifex Maximus), έναν τίτλο που δεν απέρριψε ποτέ.

Ειρηνική συνύπαρξη

Η εκδοχή αυτή, δημιουργεί πλήθος ερωτηματικών, αν λάβει κανείς υπ' όψιν μερικά δεδομένα:

1. Τον βίαιο χαρακτήρα τού Κωνσταντίνου, για τον οποίον η αξία τής ανθρώπινης ζωής ήταν ασήμαντη. Υπενθυμίζεται, ότι ο «πράος» και «ειρηνιστής» Κωνσταντίνος δεν δίστασε να στείλει στον τάφο, μεταξύ άλλων, τον γιο του Κρίσπο, την σύζυγό του Φάυστα, τον πεθερό του Μαξιμιανό, τον κουνιάδο του Μαξέντιο, τούς γαμβρούς του Λικίνιο και Βασσιανό κ.ά.
2. Τον αδίστακτο και φιλοπολεμικό του χαρακτήρα ο οποίος τον ώθησε να στραφεί, με διάφορα προσχήματα, εναντίον τών συναυτοκρατόρων του (κάποιοι και συγγενείς του), διεκδικώντας όλη την αυτοκρατορία για τον εαυτόν του.
3. Την αντισυμβατική συμπεριφορά τών χριστιανών, οι οποίοι πέραν τού ότι αρνούσαν να υπηρετήσουν την αυτοκρατορία, αρνούσαν και την λατρεία τού αυτοκράτορα, κάτι που ισοδυναμούσε με προδοσία και μπορούσε να επιφέρει την ποινή τού θανάτου.
4. Οι χριστιανοί δεν ήταν εχθρικοί προς τις άλλες θρησκείες και δεν τις περιγελούσαν, επειδή ένιωθαν περιθωριοποιημένοι από το ρωμαϊκό κράτος, αλλά επειδή είχαν -και συνεχίζουν να έχουν- την ισχυρή πεποίθηση ότι η δική τους θρησκεία ήταν η μόνη αληθινή.

Μήπως...κάτι άλλο;

Σαφώς... Κι αυτό ονομάζεται πολιτική σκοπιμότητα...

Οι χριστιανοί σταδιακά ανέπτυσαν το δυναμικό τους, καθώς στις τάξεις τους προσέφευγαν όλο και περισσότεροι φτωχοί πολίτες -κυρίως χωρικοί- της

ρωμαϊκής επικράτειας, οι οποίοι αδυνατώντας να αντεπεξέλθουν στις δυσκολίες τής επίγειας ζωής, έβρισκαν καταφύγιο, στήριγμα κι ελπίδα στην μεταθανάτια που πρόσφερε η νέα θρησκεία. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο, ότι εκείνη την εποχή, ο Χριστιανισμός αποκαλούνταν και «αίρεση τών φτωχών». Η χριστιανική θρησκεία όμως έβρισκε απήχηση και στα μεσαία, αλλά και στα υψηλά κοινωνικά στρώματα, που αντιπαθούσαν τον αυτοκρατορικό αυταρχισμό. Οι χριστιανοί εξακολουθούσαν βέβαια να είναι μειοψηφία, αλλά πλέον ήταν μια υπολογίσιμη δύναμη, με ανοδικές τάσεις. Μια δύναμη που ο Κωνσταντίνος θεώρησε ότι θα τού ήταν εξαιρετικά πολύτιμη αν την συνεταιριζόταν προκειμένου να επιτύχει τον στόχο του και να γίνει μονοκράτορας (ήταν ένας από τους πέντε -αρχικά- αυτοκράτορες που διοικούσαν την Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία κατά το πρότυπο «διαίρει και βασίλευε»). Και δεν έπεσε έξω, καθώς η συνέχεια τον δικαίωσε.

Η μεταστροφή τού Κωνσταντίνου, δεν ήταν τίποτε άλλο λοιπόν, παρά το αποτέλεσμα μιας συναλλαγής, μεταξύ αυτού και τών χριστιανών.

Έτσι, οι χριστιανοί, πέραν τής αυτονόητης αναγνώρισης και νομιμοποίησης, κέρδισαν κρατικά αξιώματα, αποκατάσταση περιουσιακών στοιχείων, οικονομικά προνόμια, απόκτηση γης, ο κλήρος φορολογική απαλλαγή, χορηγίες και δικαίωμα ιδιοκτησίας επί ναών τών εθνικών. Σε αντάλλαγμα, οι χριστιανοί σταμάτησαν πλέον ν' αρνούνται την στράτευση (η οποία ήταν και το κυρίως ζητούμενο για τον Κωνσταντίνο), παραχώρησαν στον Κωνσταντίνο δικαιοδοσία πάνω σε θεολογικά ζητήματα, καθώς και στον διορισμό επισκόπων, ενώ τον έχρισαν και ως...13ο απόστολο (ισαπόστολος). Με λίγα λόγια, ο Κωνσταντίνος ανέλαβε την προστασία και κηδεμονία τής χριστιανικής πίστεως.

Η συνέχεια γνωστή... Ο ήδη ενισχυμένος, από τον Κωνσταντίνο, Χριστιανισμός, έγινε η μοναδική επίσημη και υποχρεωτική θρησκεία επί Θεοδοσίου (επίσης «Μέγας», για ευνόητους λόγους), δείχνοντας πλέον και το πραγματικό του πρόσωπο, βυθίζοντας την ανθρωπότητα στο σκοτάδι και το αίμα...